

7 Народна банка Југославије донеће, по потреби, техничка упутства за спровођење ове одлуке
8 Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“

Р п бр 62
30 јула 1966 године
Београд

Савезно извршно веће

Заменује председника
Потпредседник,
Борис Крајгер, с р

428

На основу члана 52 став 4 Основног закона о заштити на раду („Службени лист СФРЈ“, бр 15/65) савезни секретар за рад, у сагласности са савезним секретаром за саобраћај и везе по прибављеном мишљењу Централног већа Савеза синдиката Југославије Савезне привредне коморе и надлежних републичких органа прописује

ПРАВИЛНИК

О ЗАШТИТИ НА РАДУ СА УРЕЂАЈИМА ЗА УКРЦАВАЊЕ И ИСКРЦАВАЊЕ ТЕРЕТА НА ПОМОРСКИМ БРОДОВИМА И ПЛОВИЛИМА УНУТРАШЊЕ ПЛОВИДБЕ

1 ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим правилником прописују се мере и нормативи заштите лица на раду са уређајем за укрцавање и искрцавање терета на поморским бродовима и пловилима унутрашње пловидбе (у даљем тексту бродска дизалица) са дозвољеном носивошћу изнад 100 кг, причвршћеном за палубу или надградње поморског брода или пловила унутрашње пловидбе

Члан 2

Као бродска дизалица у смислу овог правилника сматра се и обртна палубна дизалица за укрцавање и искрцавање терета и све остале врсте дизалица причвршћене за палубу поморског брода или пловила унутрашње пловидбе

Као делови бродске дизалице, у смислу овог правилника сматрају се јарбол стуб, самарице или крак лежај самарице или крака и витла или чекрк на механички или ручни погон са припадајућом опремом

Као опрема у смислу овог правилника сматрају се челична ужад, ланци, колотурници куке карике, вртуљци, шклопци и други спојени делови ужади и ланаца као и друга опрема која се може скидати са бродске дизалице и чија је употреба везана за рад дизалице

Члан 3

Мере и нормативи заштите на раду са бродским дизалицама предвиђене овим правилником, спроводе радне организације и физичка лица, који врше транспортне услуге користећи при том брод односно пвило као превозно средство или пловину дизалицу на мору и водама унутрашње пловидбе

Члан 4

Надзор над спровођењем мера заштите на бродским дизалицама које су прописане одредбама овог правилника, врши надлежни орган инспекције рада

Надзор над изградњом бродске дизалице, испитивање дизалице под оптерећењем, као и преглед дизалице ради проверавања техничке исправности

дизалица и њихових делова врши на основу важећих прописа Југословенски регистар бродова (у даљем тексту Југорегистар)

II МЕРЕ И НОРМАТИВИ ЗАШТИТЕ НА РАДУ СА БРОДСКИМ ДИЗАЛИЦАМА

1 Бродска дизалица и њени делови

Члан 5

Бродска дизалица мора бити изграђена тако да са сигурношћу може дизати, преносити и спуштати терет Највеће дозвољено (радно) оптерећење дизалице мора бити видно означено на самарици или краку дизалице

Уређај за управљање бродском дизалицом мора бити смештен тако да се укрцавање и искрцавање терета може сигурно и несметано вршити са палубе брода односно пловила

Члан 6

Витла на механички и ручни погон морају бити огрењена сигурносним кочницама Покретни делови витла (осовине зупчаници) морају бити обрађени заштитним металним оклопом, мрежом или решетком

Димензије делова витла на ручни или механички погон као и чврстоћа материјала од кога су ти делови изграђени морају одговарати дозвољеном (радном) оптерећењу бродске дизалице

Код витла на ручни погон ручица за окретање мора имати прописане димензије и мора бити добро причвршћена за осовину Чекрк мора имати сигурносну кочницу и устављаче за спречавање повратног удара ручице

Витла на механички погон морају бити опрењена уређајем за аутоматско спречавање наглог спуштања терета (кочница) Кочница витла мора бити у стању да са сигурношћу држи и пробно оптерећење веће од највећег дозвољеног оптерећења бродске дизалице, према одредбама чл 19 овог правилника

Мотор витла на електрични погон мора бити прописно уземљен, а проводници струје добро изоловани

Код витла на парни погон, пароводне цеви и врући метални делови са којима радници при раду могу доћи у додир, морају бити добро топлотно изоловани, а цев за испуштање искоришћене паре изведена тако да излазна пара не омета видокруг дизаличара

Члан 7

Јарболи и стубови као саставни делови бродске дизалице морају бити димензионирани и изграђени, а за палубу брода односно пловила причвршћени, тако да могу носити највеће дозвољено оптерећење дизалице

Члан 8

Окретни лежај самарице и крака бродске дизалице мора бити конструисан тако да за време рада не може доћи до испадања самарице или крака дизалице из лежаја

Члан 9

Самарица мора бити опрењена паром ужади са колотурницама (бркови), а, по потреби, зависно од начина рада дизалице (рад са две самарице), и паром челичне ужади, причвршћених за посебне ушке на врху крака, ради обезбеђења од померања у страну при дизању односно спуштању терета

Члан 10

Делови бродске дизалице који служе за причвршћавање ланаца или ужади за носећи крак,

јарболе, стубове или конструкцију брода односно платина, морају имати чврстоћу и димензије одређене према дозвољеном (радном) оптерећењу бродске дизалице

Члан 11

На скидљивим деловима бродске дизалице (котурници, куке, ланци и др) морају пре њихове предаје на употребу бити утиснути знак установе која је вршила атестирање број-атеста датум атестирања и дозвољено радно оптерећење

Ознака из става 1 овог члана мора бити утиснута тако да се део дизалице не оштети и не умањи његова чврстоћа

Ако на појединим деловима бродске дизалице није могуће утиснути ознаку са подацима из става 1 овог члана, мора се на таквим деловима утиснути само ознака органа који је извршио испитивање

Означивање делова бродске дизалице врши се под надзором органа Југорегистра

2 Опрема дизалице

Члан 12

Челична ужад бродске дизалице морају имати чврстоћу и димензије које одговарају дозвољеном (радном) оптерећењу бродске дизалице Челична ужад морају се стално одржавати у исправном стању и од утицаја влаге штитити премазивањем заштитним средством (вазелином, уљем и др) против корозије

Забрањена је употреба настављеног, згњеченог или на други начин видљиво оштећеног челичног ужета (на пример напрсле жице и сл)

Уверења о испитивању челичне ужади издата од Југорегистра морају бити приложена регистру теретног уређаја

Члан 13

Ланци бродске дизалице морају имати чврстоћу и димензије које одговарају дозвољеном (радном) оптерећењу бродске дизалице

Уверења о испитивању ланаца издата од Југорегистра морају бити приложена регистру теретног уређаја

Члан 14

Теретна кука и други носећи делови (шкочи, вртуљци) бродске дизалице морају бити од квалитетног челика и својим обликом и димензијама одговарати највећем дозвољеном (радном) оптерећењу бродске дизалице Ознака о оптерећењу, мора на њима бити неизбрисиво утиснута

Теретна кука мора бити тако израђена да не може доћи до испадања ужета са куке, а по потреби, имати и аутоматски или други осигурач

Члан 15

Ужнице и котурници морају имати чврстоћу и димензије које одговарају дозвољеном (радном) оптерећењу бродске дизалице и морају бити опремљене направом за подмазивање

Члан 16

На опрему бродске дизалице а нарочито на куке, жљебасте котуре (ужнице), челичну носећу ужад и помоћна носећа средства, ланце (обичне и дизаличне), везе од ланаца (пасци и сл), стезаче челичне ужади (жабице) направе за преносење и прихватање терета (теретне платформе) и другу ненаведену опрему, примењивање се заштитне мере и нормативи прописани за опрему дизалица у Правилнику о хигијенско-техничким заштитним мерама при раду са дизалицама („Службени лист СФРЈ“, бр 29/64), ако посебним прописима и техничким правилима није другачије одређено

3 Пуштање у рад бродских дизалица

Члан 17

Бродске дизалице могу бити пуштене у рад само по одобрењу за пуштање у рад које се доноси на основу атеста односно издатих уверења о прегледу и испитивању дизалица, њених делова и опреме од стране овлашћене установе (Југорегистра)

Уверења о извршеном прегледу и испитивању дизалице и њених делова и атести о квалитету и димензијама опреме морају бити приложени регистру теретног уређаја

Бродска дизалица, њени делови и опрема морају се прегледати најмање једанпут годишње Тај преглед састоји се из спољног (визуелног) прегледа и удараца чекићем појединих делова, а, по потреби, и растављењем појединих делова, као и из испитивања бродских дизалица под оптерећењем

Резултати прегледа из ст 1 и 2 овог члана морају се редовно уносити у регистар теретног уређаја

4 Испитивање бродских дизалица под оптерећењем

Члан 18

Испитивање бродских дизалица под оптерећењем врши се пре давања на употребу нове или реконструисане дизалице, после већих поправака при којима је извршена замена дотрајалих или оштећених битних делова бродске дизалице, као и при детаљном прегледу из члана 17 став 3 овог правилника

Испитивање бродске дизалице под оптерећењем врши се ради проверавања дозвољеног (радног) оптерећења и сигурности бродске дизалице

Испитивање бродске дизалице под оптерећењем врши се заједно са опремом која се на дизалици редовно употребљава

Поједини делови бродске дизалице и њене опреме морају бити димензионирани тако да могу са сигурношћу поднети напрезања проузрокована силом која настаје услед највећег дозвољеног оптерећења дизалице

Ако део бродске дизалице или њене опреме не испуњава услове из става 4 овог члана, највеће дозвољено оптерећење дизалице мора се смањити

Члан 19

Испитивање бродске дизалице под оптерећењем врши се пробним оптерећењем већим од највећег дозвољеног оптерећења дизалице, с тим што пробно оптерећење мора бити и то

1) код дизалица са највећим дозвољеним (радним) оптерећењем до 20 тона — за 25% веће од највећег дозвољеног (радног) оптерећења,

2) код дизалица са највећим дозвољеним (радним) оптерећењем од 20 до 50 тона — за 5 тона веће од највећег дозвољеног (радног) оптерећења,

3) код дизалица са највећим дозвољеним (радним) оптерећењем преко 50 тона — за 10% веће од највећег дозвољеног (радног) оптерећења

Члан 20

Испитивање појединих делова опреме бродске дизалице који су под оптерећењем врши се пробним оптерећењем већим од највећег дозвољеног (радног) оптерећења, с тим што пробно оптерећење мора бити, и то

1) код ланаца, челичне ужади, кука и њихових спољних делова — два пута веће од дозвољеног (радног) оптерећења,

2) код једноструких бродских котурача — четири пута веће од дозвољеног (радног) оптерећења,

3) код вишеструких бродских котурача са дозвољеним (радним) оптерећењем до 20 тона — два пута веће од дозвољеног (радног) оптерећења,

4) код вишеструких бродских котурача са дозвољеним (радни) оптерећењем до 40 тона — за 20 тона веће од дозвољеног (радног) оптерећења,

5) код вишеструких бродских котурача са дозвољеним (радни) оптерећењем преко 40 тона — 1,5 пута веће од дозвољеног (радног) оптерећења,

6) код бродских котурача са калибрираним ланцима који се покрећу ручно, као и код калибрираних ланаца са спољним деловима који су за њих стално причвршћени (прстени, куке, карике и др) — 1,5 пута веће од дозвољеног (радног) оптерећења

Члан 21

Испитивање бродске дизалице под оптерећењем врши се на основу претходно утврђеног плана испитивања бродске дизалице, из којег се мора видети да су сви битни делови бродске дизалице и сва опрема претходно испитани у складу са одредбама овог правилника.

При испитивању бродске дизалице под оптерећењем, највећи крак мора бити постављен тако да угао између уздужне осе крака и хоризонталне равни не сме бити већи од

1) 15° — код бродских дизалица са највећим дозвољеним (радни) оптерећењем до 10 тона,

2) 25° — код бродских дизалица са највећим дозвољеним (радни) оптерећењем преко 10 тона

Изузетно, ако највећи крак бродске дизалице не може из оправданих разлога бити постављен под углом из става 2 овог члана, крак ће се испитати под најмањим могућим углом

Код бродске дизалице са променљивим дохватом куке у току рада, мора се испитивање под оптерећењем вршити при највишем и најнижем положају крака (игле) односно при најмањем и највећем дохвату куке

Код нових бродских дизалица испитивање под оптерећењем извршиће се дизањем пробног тега на висину и више пута поновљеним помицањем крака (самарице) са крајњег левог у крајњи десни положај

У осталим случајевима, испитивање бродских дизалица под оптерећењем може се извршити помоћу хидроуличног или опружног динамометра, и то прво у једном а затим у другом бочном крајњем положају крака. Сматраће се да је бродска дизалица испунила услове испитивања ако индикатор динамометра у току два минута узастопце покаже прописано оптерећење

После извршеног испитивања бродске дизалице под оптерећењем, сви делови дизалице морају бити пажљиво прегледани ради утврђивања да ли се који део за време испитивања оштетио или трајно деформисао

Члан 22

Бродска дизалица испитана под оптерећењем, мора, поред ознаке из члана 11 овог правилника, имати на краку крупним словима и бројкама исписано највеће дозвољено (радно) оптерећење изражено у тонама

5 Жарење делова опреме бродске дизалице

Члан 23

Ланци и други делови опрема бродске дизалице (прстени, кука и др) који су израђени од кованог гвожђа или ливеног челика, морају се повремено жарити под надзором Југореистра

Подаци о жарењу делова опреме морају се уносити у одговарајући образац који се са овером Југореистра прилаже регистру теретног уређаја

Члан 24

Делови опреме из члана 23 овог правилника бродске дизалице на механички погон, који су у

сталној употреби а имају пречник односно дебљину већу од 12,5 mm, морају се жарити најмање једанпут у дванаест месеци

Делови опреме из става 1 овог члана, који имају пречник односно дебљину до 12,5 морају се жарити најмање једанпут у шест месеци

Делови опреме из члана 23 овог правилника бродске дизалице на ручни погон жаре се једанпут у 24 месеца односно једанпут у 12 месеци, зависно од пречника или дебљине тих делова

Члан 25

Одредбе о жарењу делова бродске дизалице (чл 23 и 24) не односе се на

1) стално причвршћене ланце (кљобучнице),

2) ланце израђене од жиљавог лива,

3) чланкасте ланце (галови ланца),

4) калибриране ланце,

5) куке и спојне делове (прстен, карика и др) стално причвршћене за калибриране ланце, бродске котураче или динамометре,

6) куке и друге спојне делове са вицијним навојима односно котрљајућим лежајевима, или друге делове опреме са термички обрађеним површинама,

7) згљавке за ужад и масивне омче са карикама (Bordeaux спојеви),

8) ланце куке, прстене и друге делове опреме израђене од челика

6 Одржавање бродске дизалице

Члан 26

Сви осетљиви делови бродске дизалице који су подложни корозији морају бити на погодан начин заштићени од влаге

Делови дизалице и опреме који се скидају са дизалице за време кад нису у употреби, морају бити на погодан начин конзервирани, уредно сложени и морају се чувати на сувом месту

Конзервирање делова дизалице и опреме који се скидају са дизалице врши се према упутствима произвођача или заповедника брода

За сигурније и лакше опремање тешке дизалице (игле) скидљивом опремом, на броду треба да постоји, по правилу, упутство са нацртом за опремање и руковање таквом дизалицом

7 Дизаличар

Члан 27

Управљач моторног вилла на броду (дизаличар) мора се при управљању дизалицом придржавати писмених упутстава о руковању том дизалицом

Дизаличар, пре пуштања у рад дизалице, треба да визуелним прегледом и пробом без оптерећења провери да ли су сви уређаји за дизање терета у исправном стању. Ако у току рада утврди неку неисправност на дизалици или њеној опреми, мора обуставити рад са дизалицом

Дизаличар не сме

1) оптерећивати бродску дизалицу теретом већим од највећег дозвољеног (радног) оптерећења, осим при пробном испитивању (члан 19)

2) подизати терет са косо постављеним ужетом,

3) остављати терет да без потребе виси на куки дизалице,

4) вршити дизање, проношење или спуштање опасних или експлозивних терета без претходно предузетих посебних заштитних мера против удара или пада терета

5) подизати терет који није слободан или се налази испод другог терета,

6) преносити терет изнад радника или у њиховој непосредној близини

6 Примена заштитних мера на страним бродовима**Члан 28**

Одредбе овог правилника примењиваће се и на стране бродове за време укрцавања и искрцавања терета у лукама и пристаништима на територији Југославије

Надлежни орган инспекције рада може, по потреби, захтевати да се бродске дизалице на бродовима из става 1 овог члана подвргну прегледу, детаљном прегледу или испитивању под оптеретењем од стране Југорегистра

Исправе страних бродова о исправности бродских дизалица признаје надлежни орган инспекције рада ако је то предвиђено уговором закљученим између Југославије и државе којој припада страни брод. Ако такав уговор не постоји, исправе ће се признавати под условима реципроцитета

III ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 29**

Заштитне мере на бродским дизалицама које се на дан ступања на снагу овог правилника буду налазиле у употреби, морају се ускладити са одредбама овог правилника у року од две године

Члан 30

Ако овим правилником поједине заштитне мере и нормативи на раду на бродским дизалицама нису предвиђени, примењиваће се одредбе Правилника о техничким и здравствено-техничким заштитним мерама на пловним објектима унутрашње пловидбе (Прилог бр 2 „Службеног листа ФНРЈ“, бр 20/59), Правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама на морским бродовима („Службени лист ФНРЈ“, бр 6/57) и Правилника о хигијенско-техничким заштитним мерама при лучко-транспортном раду („Службени лист СФРЈ“, бр 14/64)

Члан 31

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“

Бр 115/1-9
28 јула 1966 године
Београд

Савезни секретар за рад,
Ристо Цузов, с р

429.

На основу чл 24 и 25 Основног закона о евиденцијама у области рада („Службени лист СФРЈ“, бр 15/65 и 23/65), чл 217 222 став 3 члана 223 став 4 и члана 224 став 2 Основног закона о инвалидском осигурању („Службени лист СФРЈ“ бр 10/65) и члана 68 став 3 Основног закона о организацији и финансирању социјалног осигурања („Службени лист СФРЈ“, бр 24/65 и 29/66), савезни секретар за рад прописује

П РА В И Л Н И К**О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О ВОЂЕЊУ ЕВИДЕНЦИЈА У ОБЛАСТИ РАДА****Члан 1**

У Правилнику о вођењу евиденција у области рада („Службени лист СФРЈ“ бр 55/65) у члану 33 став 1 после речи „години“ додају се речи „и обезбеђивања података који служе за остваривање права осигураника по основу здравственог, инвалидског и пензијског осигурања“

Слав 2 мења се и гласи

„Потврда из става 1 овог члана сачињава се у два равногласна примерка за сваког радника који је у току протекле календарске године био запошљен у радној или другој организацији. Оба примерка достављају се надлежном комуналном заводу за социјално осигурање до 30 априла текуће године за протеклу календарску годину. Један примерак потврде задржава завод, а други примерак завод оверава и враћа радној организацији“

После става 3 додају се четири нова става, који гласе

„Потврда из става 1 овог члана не сачињава се за раднике који раде у радној или другој организацији по основу грађанско-правног односа, за уживање пензија који раде са радним временом краћим од половине пуног радног времена, за уживање пензија са завршеним пензијским стажом од 40 (мушкарац) односно 35 (жена) година и за борбе НОР-а пре 9 септембра 1943 године са завршеним пензијским стажом од 35 (мушкарац) односно 30 (жена) година

За раднике који су у протеклој календарској години примили лични доходак за мање од три цела календарска месеца или га уопште нису примили радне и друге организације достављају потврду из става 1 овог члана са подацима о износу месечних аконтација и накнада личног дохотка које је радник примио у текућој години до наступања спречености за рад

У случајевима спречености за рад који наступе од почетка текуће године до доношења завршног рачуна за протеклу календарску годину, радне и друге организације достављају потврду из става 1 овог члана са подацима о укупним аконтацијама и накнадама личног дохотка које је радник примио у протеклој календарској години

Потврда из ст 5 и 6 овог члана доставља се првог дана од кога исплаћивање накнаде личног дохотка по основу здравственог осигурања почиње да терети средства којима рукује завод“

Члан 2

После члана 33 додају се два нова члана, који гласе

„Члан 33а

Да устројавања матичне евиденције прописане чл 171 до 173 Основног закона о пензијском осигурању („Службени лист СФРЈ“, бр 51/64 56/65 и 14/66), подаци о личном дохотку и времену за утврђивање стажа осигурања из потврде прописане чланом 33 овог правилника уносе се у лични картон осигураника (образак БР — 12) који воде комунални заводи за социјално осигурање

Податке о личном дохотку и времену за утврђивање стажа осигурања за раднике запошљене код приватних послодаваца и за лица која су обвезници плаћања доприноса за своје осигурање комунални заводи за социјално осигурање уносе у лични картон осигураника

Члан 33б

Кад радник пређе из једне радне организације у другу на подручју истог комуналног завода за социјално осигурање завод је дужан да радној или другој организацији у коју је радник ступио на рад, на захтев достави податке о личном дохотку који је радник остварио у протеклој календарској години а који служи као основ за утврђивање накнаде личног дохотка по основу здравственог осигурања

Кад радник пређе у радну организацију на подручју другог комуналног завода за социјално осигурање комунални завод код кога је радник раније био осигуран дужан је да заводу код кога се радник пријављује на захтев, достави препис личног кар-